

DORPSVISIE KOLHAM

*Vereniging
Dorpsbelangen
Kolham*

Voorwoord

Vanuit de Gemeente Slochteren is de vraag gekomen, of de vereniging Dorpsbelangen Kolham een dorpsvisie zou kunnen opstellen. Dit vanuit het streven de verschillende dorpsverenigingen in de gemeente actief te betrekken bij het tot stand komen van beleid. Om namens het dorp een visie gericht op de toekomst te kunnen schrijven, heeft de vereniging Dorpsbelangen gemeend eerst een enquête onder de inwoners te moeten houden. Deze enquête leverde begin 2005 een hoge respons op van 60%. De uitkomsten van de enquête en de tijdens de bewoners-avond vastgestelde prioriteiten vormden de basis van waaruit een werkgroep deze dorpsvisie heeft geschreven. De enquêteresultaten zijn te zien op de website van de Gemeente Slochteren. Gekozen is voor een aanpak waarin zowel gesignaleerde knelpunten op korte termijn, als zaken die op wat langere termijn spelen. Dus niet alleen een visie maar ook actuele zaken. Voor de uitwerking van de adviezen zullen een drietal commissies worden samengesteld bestaande uit maximaal 5 leden. Zij zullen haalbaarheidstudies en activiteiten gaan ontplooiën gericht op het totstandkomen van wensen en adviezen van deze visie. Doelstelling is nog in 2006 hiermee een aanvang te nemen.

De resultaten van de inspanningen zullen gepubliceerd worden via het dorspaneel en via internet. Zodra hierover meer bekend is, zal dit in de Hamster worden medegedeeld.

Graag wil ik de leden van de werkgroep dorpsvisie Kolham bedanken voor hun inzet. Nu op naar het "echte werk" zou ik zeggen. Immers er zijn ambitieuze wensen en adviezen bedacht.

Wim Nijboer
Voorzitter Vereniging Dorpsbelangen Kolham

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
1. Wat is een dorpsvisie ?.....	4
2. Waarom een dorpsvisie?.....	4
3. Kolham ruimtelijk en historisch kader	4/5/6
4. Natuur en Milieu	6/7
5. Wonen en werken.....	8
6. Woonomgeving en voorzieningen.....	9/10/11
7. Verkeer en verkeersveiligheid	11
8. Recreatie en ontspanning	12
9. Kolham als gemeenschap	13
10. Vereniging Dorpsbelangen	14
11. Samenvattend.....	15
12. Bijlage 1 actiepunten.....	16

1. Wat is een dorpsvisie?

Een plan waarin een dorpsbelangenorganisatie aangeeft wat de gewenste ontwikkeling is van de leefbaarheid van het dorp en de naaste omgeving.

Bij leefbaarheid gaat het om onderwerpen als voorzieningen, wonen en werken, woonomgeving, veiligheid, milieu, het imago van het dorp enzovoort.

2. Waarom een dorpsvisie?

- Kans om vooraf invloed te hebben op te formuleren gemeentebestuur met betrekking tot Kolham, in plaats van ageren achteraf;
- Kans om lokale politiek te betrekken bij actuele- en toekomstige problemen;
- Invulling geven aan de nieuwe opzet van de vereniging Dorpsbelangen waarin meer betrokkenheid van de leden middels te benoemen commissies waardoor draagvlak en betrokkenheid worden vergroot.

3. Kolham ruimtelijk en historisch kader

Kolham is een van de kleinere dorpen van de gemeente Slochteren (ca. 1490 inw.) met een voor deze gemeente kenmerkende lintbebouwing met veel open stukken en weidse zichtlijnen. Ten noorden van het dorp heeft een groot deel van de oorspronkelijke landbouwgrond plaats gemaakt voor natuurontwikkeling. Door de ligging nabij Hoogezand is het dorp, wat betreft voorzieningen, erg op deze plaats georiënteerd. Ook heeft het Kolham via de A-7 een uitstekende (bus-) verbinding met de stad Groningen.

Juist deze ligging is er de oorzaak van geweest dat er de laatste jaren vele voorzieningen uit het dorp zijn verdwenen maar ook het bedrijventerrein Rengers dankt er zijn bestaan aan. Zo lijkt Kolham klem te zitten tussen enerzijds de ontwikkeling van industrie langs de A-7 en anderzijds de ontwikkeling van de natuur van het herinrichtingsgebied Midden

Groningen. De laatste vijftientig jaar is het aanzien van het dorp bovendien veranderd door de productiebossen ten noorden en ten zuiden van de Hoofdweg, ter hoogte van het 'centrum'. De landbouw, van oudsher de voornaamste bron van bestaan, is door deze ontwikkelingen steeds verder op de achtergrond gedrongen. Wat de ontwikkelingen van Meerstad voor Kolham zullen betekenen ligt nog in de toekomst besloten.

Het landschap van Kolham en omgeving is ontstaan in de laatste IJstijd; zo'n 10.000 jaar geleden. Hoewel een groot deel van de dekzandheuvelds is afgegraven (halverwege de 19^e eeuw was er nog sprake van 'zandheuvelds van 18 voet hoogte') is het reliëf, met name ten noorden van de Hoofdweg, nog duidelijk zichtbaar. Over het zand heeft zich later veen (hoogveen) gevormd.

Kolham (Colham, Auelham, Hemmenis of eenvoudig de Ham) wordt voor het eerst genoemd in de Wittewierumer Kroniek van Emo en Menko in 1291.

Over de betekenis lopen de meningen uiteen maar algemeen wordt aangenomen dat het kolde heem ofwel koude woonplaats betekent.

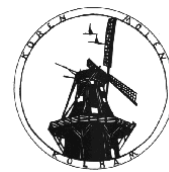
Reeds zeer vroeg was er in Kolham een kapel voor turfgravers die het hoogveen afgroeven om de naburige kloosters van brandstof te voorzien. Het huidige kerkhof is een onafgegraven stuk veen en ligt duidelijk hoger dan de omgeving.

Er kwam ook veel bos voor. Het grootste bos was het "Kolhamster bos", dat zich uitstreckte van Hoogezand tot aan de weg door Kolham. Hieraan herinnert nu alleen nog de straatnaam 'Kolhamster bos'. Ook in Kolham stond een borg. In 1679 werd deze borg, ook wel de "Roopoorte" geheten, met zijn eigendommen, gerechtigheden en landerijen, ten noorden van de trekweg gelegen, gerechtelijk verkocht.

In 1499 werd ridder Nittert Fox, in dienst van graaf Edzard van Oost-Friesland, doodgeslagen door de stad Groningers bij de Vrouwenlaan in Kolham. Pas in op 12 augustus 1959 verwierf Kolham opnieuw een vermelding in de geschiedenisboeken; er werd met succes naar aardgas geboord.

Monumenten

Naast vele typisch Groninger boerderijen kent Kolham een aantal in het oog springende gebouwen die het beeld van het dorp in belangrijke mate

bepalen. Een aantal willen we hierbij noemen: de kerk uit 1641 met de pastorie, het station langs het voormalige Woldjerspoor, de zgn. Daalwoningen langs de Eikenlaan, de oude school, tegenwoordig wooneenheden en de korenmolen Entreprise die, na in 2000 grotendeels door brand te zijn verwoest, weer geheel in oude luister zal worden hersteld.

4. Natuur en Milieu

Als het gaat om het buitengebied van het dorp Kolham zien de meeste ondervraagden de nadruk het liefst op natuurontwikkeling, soms in combinatie met recreatie. De meeste respondenten vinden rust, ruimte en groen de belangrijkste reden om in Kolham te wonen. Dit is een speerpunt in de dorpsvisie.

Gewenst:

- Rust, ruimte en groen moet behouden blijven, zowel binnen het dorp als in het buitengebied; laat de landbouwgronden hun agrarische bestemming behouden;
- Er is zorg over de toenemende lichtverontreiniging, m.n. van het Rengerspark en glastuinbouw ten oosten van het dorp;
- Zware industrie achter de Rengerslaan West, Regiovisie moet worden geweerd; de ecologische verbindingszone moet in tact blijven;

- De gemeente zou meer aandacht moeten hebben voor het verzorgen van het openbaar groen; in het buitengebied kan volstaan worden met milieuvriendelijk groenonderhoud;
- Zwerfvuil binnen en buiten de bebouwde kom moet zo veel als mogelijk worden geweerd;
- Honden- en paardenbezitters moeten binnen de bebouwde kom verplicht worden om de uitwerpselen op te ruimen (schep en plastic zakje);
- Bewoners dienen beter op de hoogte te worden gebracht van wie, wat en waar bij de Gemeente uitvoert als het gaat om zwerfafval en andere zaken betreffende het milieu; het ophalen van het huisvuil moet op hetzelfde niveau blijven;
- Van oktober t/m december verzorgt de Gemeente het plaatsen en legen van de bladbakken.

Adviezen:

- Zorg ervoor, dat binnen alle plannen die te maken hebben met Kolham, dat rust, ruimte en groen behouden blijft. De commissie gaat onderzoeken hoe één en ander gerealiseerd kan worden voor het komende decennium.
- De Gemeenteraad van Slochteren zal worden verzocht zich positief uit te spreken over de verlangens van de inwoners tot het weren van (zware) industrie.
- Stel een kleine commissie aan, die belast wordt met de organisatie van een jaarlijkse schoonmaakactie van het dorp, inclusief buitengebied. Betrek hier nadrukkelijk de (jongere) jeugd bij.
- Stel een contactpersoon aan voor het dorp Kolham inzake zwerfafval en andere milieuaangelegenheden, naam / telefoonnummer opnemen in de Hamster en via de website van de gemeente Slochteren.
- Stel binnen de plaatselijke algemene verordening het verplicht om honden- en paarden uitwerpselen binnen het dorp op te ruimen en zonodig mee te nemen voor de eigen afvalbak (schep en afvalzakje verplicht meenemen!)

5. Wonen en werken

De bewoners van Kolham zijn verdeeld in hun mening over de groei van het aantal huizen. Eénderde vindt dat Kolham niet mag groeien. De overigen zijn in grote meerderheid van mening dat er een beperkte groei kan plaatsvinden van rond de twintig huizen voor de komende 10 jaar. Als er ergens nieuwbouw plaats moet vinden ziet men dat het liefst rond de huidige 'nieuwbouw'. De meeste respondenten wonen in een koopwoning en zijn tevreden over hun woning. De huurders zijn iets minder tevreden over hun woning dan de huiseigenaren. Bijna de helft van de respondenten geeft aan buiten Kolham te willen wonen als ze gaan verhuizen. De meeste huishoudens bestaan uit twee personen, gevolgd door vierpersoon huishoudens. De meeste respondenten werken of gaan naar school in de provincie Groningen. De stad Groningen wordt het meest genoemd, gevolgd door Hoogezand.

Gewenst:

- De historische lintbebouwing met haar open karakter dient intact te blijven, open stukken dienen gehandhaafd te blijven;
- Er mogen maximaal 20 huizen gebouwd worden voor de komende 10 jaar binnen de bestaande nieuwbouw;
- Voor bestaande huurwoningen zou de kwaliteit van wonen verbeterd kunnen worden;
- Het beleid van woningcorporaties dient erop gericht zijn om nieuwe bewoners te binden aan Kolham, dus geen doorgangshuizen;
- Het openbaar vervoer moet op het huidige, goede niveau blijven.

Adviezen:

De commissie wordt verzocht een plan op te stellen voor de komende 10 jaar inzake nieuwbouw (locatie, starterwoningen etc.) en revitalisering van huurwoningen. Hierbij moet ruimte zijn voor overleg met betrokken partijen.

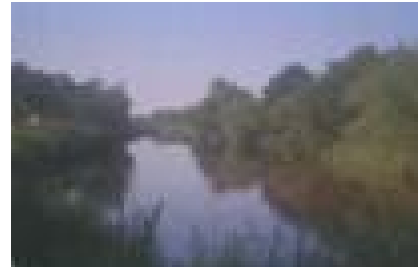
6. Woonomgeving en voorzieningen

De meeste respondenten ondervinden één of meerdere vormen van overlast; verkeersoverlast en hangjongeren worden hierbij het meest genoemd. De meeste ondervraagden halen de boodschappen uit Hoogezand, maar missen een winkel en een kroeg in Kolham. Over het algemeen is men tevreden over het aanbod van verlichting, bushokjes en openbaar groen. Minder te spreken is men over het aanbod van speelvoorzieningen, bankjes en picknicktafels. Er worden onvoldoendes uitgedeeld aan het onderhoud van speelvoorzieningen en het onderhoud van bankjes en picknicktafels.

De huisvuil- en gft-ophaaldienst en de openbare verlichting scoren daarentegen een dikke voldoende. Respondenten zijn niet echt tevreden over het politietoezicht, omdat ze vinden dat er te weinig politietoezicht is.

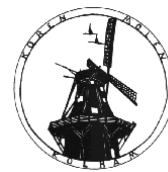
Voor wat de respondenten als de meest negatieve veranderingen zien, geldt het wegvallen van voorzieningen, zoals winkels, bank, postkantoor en kroeg.

De ontwikkeling van het natuurgebied, verfraaiing van de dorpskern en de verbetering van de infrastructuur en verlichting worden door de meeste respondenten gezien als de positiefste veranderingen in Kolham in de afgelopen 10 jaar.

Gewenst:

- Kleine speelvoorzieningen voor peuters en jongere jeugd in het dorp zelf, de ligging van de huidige speeltuin bij de kerk ligt te ver af van de dorpskern; verder dient opgemerkt te worden dat door de ligging er op geen enkele wijze sociale controle kan plaatsvinden.
- De speeltuin "Kindervreugd" op de Rengerslaan West wordt gedoogd; deze moet worden gelegaliseerd;
- Er dient te worden nagedacht over dag- en verblijfsvoorzieningen voor de wat oudere jeugd en 50-plussers;

- De bestaande sportvoorzieningen moeten behouden blijven;
- Het politietoezicht moet verbeterd worden, meer fysieke aanwezigheid is gewenst;
- Voorzieningen als een winkel, postkantoor, bank en kroeg worden node gemist. Bekeken moet of een mobiele bank c.q. postkantoor kan worden gerealiseerd in het dorpshuis "Mainschoar".

Adviezen:

- Het dorpshuis Mainschoar zou bij afwezigheid van een café een nog prominentere rol kunnen vervullen binnen de dorpsgemeenschap. Te denken valt aan: internetfaciliteiten; uitleen van gereedschap, huishoudelijke service, kinderopas, een kleine dorpswinkel met een postloket en een balie voor afhandeling van bankzaken.
- Informatievoorziening op het dorps-informatiepaneel, activiteiten, uitslagen en belangrijke data van de verenigingen etc. Startpunt van recreatieve activiteiten, zoals kano-, wandel- en fietsroutes en excursies door Kolham en omgeving. Ook interessante informatie met betrekking tot het dorp en de omgeving en wisselende tentoonstellingen.
- De commissie gaat een haalbaarheidsonderzoek doen gericht op het totstandkomen van een multifunctioneel voorzieningencentrum binnen het dorpshuis.
- Een petit comité stelt een plan op gericht op het realiseren van kleine speelvoorzieningen voor peuters en jongere jeugd binnen het dorpscentrum.
- De speeltuin "Kindervreugd" aan de Rengerslaan dient gelegaliseerd te worden.
- Te denken valt, aan het wederom bekijken van een jongeren ontmoetingsplaats (JOP) in de omgeving van het trapveldje. Voorts kan gedacht worden aan een ATB-crossbaan in het buitengebied.
- Een leugenbankje en een jeu-de-boules-baan in de nabije omgeving van het dorpshuis zou het sociale contact tussen de oudere bewoners (vijftigplussers) enorm verbeteren wat weer de sociale veiligheid bevordert.

- Meer aandacht voor een ouderen ontmoeting plaats (OOP)

7. Verkeer en verkeersveiligheid

De meeste respondenten gaan met de auto naar het werk of naar school. De respondenten beoordelen het openbaar vervoer meestal als voldoende. De verkeersveiligheid in de dorpskern wordt door de helft van de respondenten als voldoende beoordeeld, door de andere helft als matig of onvoldoende, vaak omdat men vindt dat er te hard gereden wordt. Hetzelfde geldt voor verkeersveiligheid in de bebouwde kom.

Buiten de bebouwde kom vinden de respondenten de verkeerssituatie veiliger. Toch zien de meeste respondenten graag snelheidsbeperkende maatregelen in hun woonomgeving. Bijna alle respondenten voelen zich veilig in Kolham.

Gewenst:

Het te hard rijden op de Hoofdweg en Rengerslaan Noord blijft een bron van aandacht. Veelvuldige snelheidscontroles blijven wenselijk. Voorts komt er nogal wat vrachtverkeer op de Hoofdweg en Rengerslaan terecht met als bestemming het Bedrijvenpark Rengers.

Adviezen:

- Door auto's op de weg te parkeren, worden verkeersdeelnemers gedwongen hun snelheid aan te passen. In de praktijk echter blijkt dat de meeste inwoners van Kolham hun auto niet aan de Hoofdweg parkeren.
- Hoewel de weg recent is aangepakt kan het plaatsen van visuele wegversmallingen bijdragen om de veiligheid positief te beïnvloeden. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van lijnen, kleurvlakken.
- Met de provincie/gemeente zal overleg moeten plaatsvinden om op de A7 vanuit Groningen en Nieuwesches bij de afslag Kolham ook de tenaamstelling Kolham/Bedrijvenpark Rengers op te nemen.

8. Recreatie en ontspanning

Voor de recreatieve ontspanning gaan de meeste respondenten naar Kolham. Voor de culturele ontspanning gaan de meeste respondenten naar Hoogezand en Groningen en voor de sportieve ontspanning naar Kolham en Hoogezand. Vele respondenten zijn van mening dat er wel wat meer georganiseerd mag worden in Kolham, voornamelijk voor de jongeren, gevolgd door gezinnen.

Gewenst:

- Meer activiteiten in de dorpskern bij het dorpshuis door b.v. aanleg van een jeu-de-boules-baan, aangevuld met een klein terras, inclusief een stalletje (vanuit het dorpshuis) waar ijs en frisdrank kan worden gekocht;
- Naast het lustrumdorpsfeest (1 keer per 4 jaar) is het wenselijk om jaarlijks een zeskamp c.q. zomerfeest te organiseren. Uit vele reacties tijdens het laatste dorpsfeest is gebleken dat menigeen dit een geweldig initiatief vindt. Dit bevordert de saamhorigheid binnen het dorp;
- Meer recreatieve voorzieningen in het buitengebied, waarbij gedacht kan worden aan een trimbaan; atb-fietscrossbaan;

Adviezen:

Met de bestaande activiteitencommissie overleg voeren tot uitbreiding van activiteiten en voorzieningen.

9. Kolham als gemeenschap

De meeste respondenten vinden dat het gemakkelijk is om sociale contacten te leggen in Kolham, omdat de mensen open en vriendelijk zijn. Ze stellen burenhulp ook zeer op prijs en verlenen dit wanneer het maar wenselijk is en zeker in geval van nood

Gewenst:

Geen actie

Adviezen:

Als de meerderheid van de dorpsinwoners wil, dat er meer activiteiten worden georganiseerd, is het wenselijk dit onder de vlag van het bestuur van de Vereniging Dorpsbelangen Kolham te doen. Hiertoe kunnen verschillende commissies worden ingesteld met een specifieke taak.

10. Vereniging dorpsbelang

De meeste respondenten vinden het kritisch volgen van het gemeentebestuur, actief meedenken en meepraten met de gemeente en het organiseren van evenementen de belangrijkste taken van de Vereniging Dorpsbelangen Kolham.

Gewenst:

Meer betrokkenheid bij het organiseren van activiteiten. Meer dan een kwart van de bevolking is bereid tot het doen van vrijwilligerswerk voor een leefbaar Kolham. Inventarisatie vrijwilligers maken.

Adviezen:

Op basis van een inventarisatie van wat men in het dorp wil realiseren kunnen deze personen worden ingedeeld naar interesse en beschikbaarheid.

11. Samenvattend

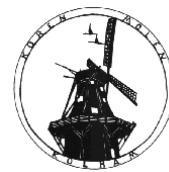
De subtitel van deze dorpsvisie is niet toevallig 'rust, ruimte en groen'. In de dorpsenquête geven de inwoners aan dat juist dit de belangrijkste kernwaarden zijn voor het wonen in Kolham.

Bij het vaststellen van toekomstig beleid is het derhalve van belang juist hiermee rekening te houden.

Het invullen van de details is per situatie te bepalen, bijvoorbeeld door werkgroepen van de vereniging.

In dit verband vertrouwen wij op een goede samenwerking met de gemeente.

Dorpsvisie Kolham:
Kolham is rust, ruimte en groen, een genot om in te wonen.

Bijlage 1

ACTIEPUNT	Uitvoering door / overleg door	Termijn Binnen ..jaar
Alle actiepunten	Onder verantwoordelijkheid van Vereniging Dorpsbelangen Kolham	
Natuur en Milieu	Cie Natuur en Milieu	Maart 2007
Wensen en adviezen: <ul style="list-style-type: none"> - Vervanging van productiebossen; - Zorg voor openbaar groen; - Zwerfvuil - Opruimen honden/paardenuitwerpselen - Contactpunt Gemeente - Bladerbakken - Lintbebouwing - Commissie jaarlijkse schoonmaakactie - Weren van (zwarte)industrie - Ontwikkelingen bedrijvigheid Rengerspark 	<ul style="list-style-type: none"> - Gemeente- en Provincie - Gemeente en grondeigenaren - Gemeente (is al geregeld) - Wijziging apv Gemeente - Is gerealiseerd, kan in Hamster - Gemeente - Plan commissie - Commissie - Gemeente/Provincie - Commissie/gemeente 	In ontwikkeling streefdatum maart 2007
Wonen en Werken	Cie Wonen en werken, Verkeer en Verkeersveiligheid	December 2006
Wensen en adviezen: <ul style="list-style-type: none"> - Gewenst kwalitatief aanbod woonruimte (huur/koop, starters senioren e.d.) - Maximaal 20 huizen voor de komende 10 jaar binnen de bestaande nieuwbouw - Behoudt van de historische lintbebouwing. 	<ul style="list-style-type: none"> - Plan commissie, overleg met instanties 	In Ontwikkeling Streefdatum December 2006
Verkeer en verkeersveiligheid	Cie Wonen en werken, Verkeer en Verkeersveiligheid	Maart 2007
Wensen en adviezen: <ul style="list-style-type: none"> - Handhaven van huidig peil openbaar vervoer; - Te hard rijden op Hoofdweg en Rengerslaan; Visuele wegversmalling - Voorkomen sluipverkeer Hoofdweg en Rengerslaan - Afsluiten Uiterdijk voor motorisch verkeer 	<ul style="list-style-type: none"> - Gemeente/provincie/ Arriva - Gemeente/ Justitie - Gemeente/ plaatsing ANWB-borden/ parkmanagement - Gemeente 	In Ontwikkeling Streefdatum Maart 2007
Woonomgeving en voorzieningen	Cie Woonomgeving en voorzieningen, Recreatie en Ontspanning	facultatief
Wensen en adviezen: <ul style="list-style-type: none"> - Verbeteren van politietoezicht (aanwezigheid Dorpshuis?) - Multifunctioneel voorzieningen centrum - Kleine speelvoorzieningen in dorpskom - Ouderenontmoetingsplaats - Aanleg jeu de boules baan bij dorpshuis - Legalisering speeltuin "Kindervreugd" - Behoudt van bestaande culturele- en sportvoorzieningen 	<ul style="list-style-type: none"> - Cie + Justitie - Cie + bestuur dorpshuis - Gemeente - Gemeente - Cie + bestuur dorpshuis - Gemeente - Sportverenigingen 	
Recreatie en ontspanning Wensen en adviezen: <ul style="list-style-type: none"> - meer activiteiten bij dorpskern 	Cie Woonomgeving en voorzieningen, Recreatie en Ontspanning+ activiteiten commissie Dorpsbelangen	facultatief